

NOTAT

En indgang og fremdrift
J.nr. 2024-1115
Ref. annsc
Den 18. december 2024

Af rapportering vedrørende FN's biodiversitetskonventionens 16. partskonference, afholdt den 21. oktober til den 2. november 2024 i Cali, Colombia

Baggrund

FN's biodiversitetskonventionens 16. partskonference (COP16) fandt sted i Cali, Colombia, fra den 21. oktober til den 1. november 2024.

Kongeriget Danmark deltog i forhandlingerne som en del af et samlet EU med repræsentanter fra Ministeriet for Grøn Trepert, Miljø- og Ligestillingsministeriet, Udenrigsministeriet samt en repræsentant fra Grønlands Selvstyres Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø.

FN's Biodiversitetskonvention (CBD), der udgør rammen om det globale biodiversitetsarbejde, blev vedtaget på FN's Verdenstopmøde om miljø og udvikling i 1992 i Rio de Janeiro, Brasilien, sammen med Klimakonventionen (UNFCCC) og Ørkenkonventionen (UNCCD). Der er i dag 196 parter (lande samt EU) til CBD.

Biodiversitetskonventionen har tre overordnede formål: 1) bevarelse af biodiversitet, 2) bæredygtig udnyttelse af biodiversitet, og 3) fair udbyttedeling ved udnyttelsen af genetiske ressourcer.

På COP15 i 2022 vedtog parterne til CBD den såkaldte Kunming-Montreal-aftale, som har til formål at stoppe og vende udviklingen for tab af biodiversitet. Aftalen indeholder en vision, en mission, fire overordnede mål for 2050 samt 23 konkrete handlingsorienterede målsætninger frem mod 2030. Målene frem mod 2030 skal stoppe det globale tab af biodiversitet, mens målene mod 2050 skal sikre global fremgang.

Væsentlige resultater på COP16

Hovedtemaet på COP16 var overordnet implementering af Kunming-Montreal aftalen fra COP15 i primært fire hoveddele:

- Finansiering fra det globale nord til det globale syd af biodiversitetsprojekter for at opnå Kunming-Montreal-aftalens målsætninger,
- Indikatorer for monitorering af opfyldelse af de 23 globale mål i Kunming-Montreal-aftalen,
- Beslutning om, hvordan der skal foretages udbyttedeling fra brugen af digital sekvensinformation om genetiske ressourcer, og

- Etablering af et nyt og permanent underorgan til behandling af emner af betydning for oprindelige folk og et tilknyttet arbejdsprogram frem mod 2030.

Finansiering

Der blev opnået tæt på enighed om en ny, opdateret finansieringsstrategi frem mod 2030 med henblik på at implementere Kunming-Montreal-aftalens mål 19 om, at de finansielle ressourcer fra udviklede lande øges til minimum 20 mia. USD årligt i 2025 og til minimum 30 mia. USD årligt i 2030.

Trods drøftelser nåede parterne ikke til enighed om at etablere en dedikeret global biodiversitetsfond under CBD COP'ens myndighed og dermed separat fra den Globale Miljøfacilitet, der fungerer som CBD's såkaldte finansielle instrument. Det var et meget stærkt og mangeårigt ønske fra det globale syd, der møder tilsvarende modstand fra det globale nord og donorerne. Uenigheden om disse finansieringsbeslutninger blokerede for vedtagelsen af andre beslutninger (se nedenfor).

Danmark kom til COP16 med ekstra 100 mio. kr. til den nye fond under den globale miljøfacilitet dedikeret til biodiversitet, den såkaldte Global Biodiversity Framework Fund (GBFF).

Indikatorer

I forhandlingerne nåede man stort set til enighed om valg af indikatorer samt en proces for det videre arbejde med at sikre global opfølgning på implementeringen af målene i Kunming-Montreal-aftalen. Vedtagelsen af denne beslutning blev dog blokeret af en række lande, da der ikke var enighed om finansieringsbeslutningerne (se ovenfor).

Digital sekvensinformation

På COP15 i december 2022 blev det vedtaget, at der skal etableres en ny såkaldt mekanisme til udbyttedeling fra brugen af digital sekvensinformation. På COP16 blev der forhandlet om, hvordan denne mekanisme skulle udformes. Det var et stærkt ønske fra det globale syd, der efterspørger bedre betaling for den udnyttelse af biodiversitet, som det globale nord foretager.

Der blev opnået enighed om, at etablere en ny fond ("Cali-Fund"), som virksomheder på frivillig basis kan indbetale til, og som skal udbetale midler til lande/projekter i ulandene og til oprindelige folk. Fonden er dermed et eksempel på "innovative funding", dvs. finansiering, der ikke er bistandsbaseret.

Oprindelige folk

Der blev opnået enighed om at etablere et nyt og permanent underorgan til behandling af emner af betydning for oprindelige folk og et tilknyttet arbejdsprogram frem mod 2030. Hermed sikres formel inddragelse af oprindelige folk i forhandlingerne og beslutningerne. Oprindelige folk er "vogtere" af nogle af verdens mest biodiverse regioner og deres forvaltningspraksisser giver unik indsigt i biodiversitetsbevaring og klimaresiliens. De er dermed afgørende for implementering af konventionens første og andet formål: bevarelse af biodiversitet og bæredygtig udnyttelse.

Desuden blev der opnået fremskridt ift. konventionens arbejde med sammenhængen mellem klima og biodiversitet og mainstreaming/integration af hensyn til biodiversitet, havmiljø, herunder vedrørende EBSA'er (Ecological and Biodiversity Significant Areas) samt sundhed, invasive arter, plantebeskyttelse m.v.

Da det ikke lykkedes at opnå enighed om finansiering og indikatorer samt nogle andre beslutninger bliver forhandlingerne genoptaget den 24.-27. februar 2025 i Rom.